

keramiek

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE
VAN DE NEDERLANDSE
VAKGROEP KERAMISTEN

NVK

Kleisymposium Boom

De museumcollectie 10 -
Museum Beelden aan Zee

Maximale stilte in beelden
Sylvia Evers

Nick Renshaw:
'Ik probeer niet een
perfect beeld te maken,
maar een gevoel van
mezelf vast te leggen.'

Nick Renshaw brengt in zijn beelden de complexiteit van het leven tot uitdrukking

door Piet Augustijn

Beeldend kunstenaar Nick Renshaw (York, UK, 1967) maakt keramische beelden. Mensbeelden: *Wachters*, *Dromers en Vrienden* in verschillende formaten, in een stille stramme houding, met een te groot hoofd of een te klein lijf, met een puntmuts, geglaazuurd in pasteltinten of bedekt met veelkleurig mozaïek. Het oeuvre van Renshaw telt een grote diversiteit aan verschijningsvormen. Hij speurt naar wat de mens beweegt en wat zijn identiteit bepaalt. De mensfiguren zijn teruggebracht tot een elementaire vormtaal en herinneren aan de vroege kindertijd door de eenvoudige verbeelding van het menselijk lichaam met rechte ledematen en een gezicht dat bestaat uit de meest basale vormen, vaak weergegeven door uitsparingen in het glazuur voor ogen, mond en neus. De beelden dragen soms maskers, zijn kleur- en fantasierijk, zijn absurdistisch en hebben door verhoudingen iets onbehaaglijks. Zijn doel is de complexiteit van het leven tot uitdrukking te brengen.

Nick Renshaw volgde van 1985 tot 1986 het basisjaar aan het York College of Art. Van 1986 tot 1989 studeerde hij 3D Design aan het Manchester Polytechnic, inclusief in 1988 een periode aan het New York State College of Ceramics, Alfred University, in de Verenigde Staten. "In Manchester heb ik vooral de basistechnieken geleerd, in Amerika wat uitgebreider. Keramiek is in Engeland een belangrijk materiaal. Het land heeft een lange en rijke traditie op keramiekgebied, de pottery heeft er veel aanzien en de invloed van Craft op Art, en andersom, blijft enorm. Op een gegeven moment wilde ik nieuwe grenzen verkennen en vooral meer met het materiaal doen en mijn ideeën kunnen verwezenlijken. Na Manchester en een paar jaar in Londen ben ik naar de Gerrit Rietveld Academie (Keramiek, 1993-95, cum laude) gegaan en heb mijn studie afgerond aan het Sandberg Instituut (Vrije Vormgeving, 1995-97), beide in Amsterdam. Tijdens deze studie heb ik nog een half jaar aan het Pratt Institute in New York gestudeerd. Ik woon vanaf 1993 in Nederland." "In het begin heb ik van alles gedaan

en vooral veel geëxperimenteerd. Mijn geboortestad York is een van de belangrijkste oude steden in Engeland. Elementen uit de historie van die stad kwamen terug in mijn werk, maar vooral mijn eigen interesses en geschiedenis zag je weerspiegeld in mijn beelden. Dat is overigens nog steeds zo: ik word beïnvloed door de dingen om me heen, gebeurtenissen, personen, verhalen. De vormen zijn een soort opstapelingen van kennis en ervaring, tot uitdrukking gebracht in klei en glazuur. "

Nick Renshaw is niet alleen geïnteresseerd in de menselijke figuur, maar ook in voorwerpen uit het dagelijks leven van de mens. In *Reference to Cast Histories* (Gasunie, 2003) werden diverse voorwerpen als archeologische vondsten gecombineerd en gepresenteerd in de vorm van een liggend menselijk lichaam. Behalve de individuele geschiedenis van de mens uitgebeeld in voorwerpen, voeren de beelden de toeschouwer terug in de tijd. Tijdens de tentoonstelling *Native Procreation in Eboracum* in Galerie

Nick Renshaw, *Spaceman (Blue)*, 2001; steengoed, glazuur; h. 45 cm. Privé collectie.

Nick Renshaw, *Native Earthling (Mosaic)*, 2005; steengoed, mozaïek; h. 90 cm. Privé collectie.

Nick Renshaw, *Earthling Candyman*, 2001; steengoed, glazuur, sinterengobes; h. 165 cm. Collectie Keramiekmuseum Princeshof Leeuwarden. Foto Corré Bastiaansen.

Linksboven: Nick Renshaw, *Skinman*, 1999; porselein, glazuur; h. 60 cm. Privé collectie. Rechtsboven: *Kupfernickel (Blauw Hoofd)*, 2006; steengoed, glazuren; h. 135 cm. Onder: *Casement Head*, 2003; steengoed; h. 110 x d. 95 x b. 80 cm.

'Ik word beïnvloed door de dingen om me heen.'

Nick

De Witte Voet (2004) bevokte een leger kleine beelden de ruimte. Eboracum, het huidige York, was een militaire vesting die in de eerste eeuw na Christus werd gesticht door de Romeinen en die uitgroeide tot de belangrijkste stad van de regio. Speelgoedbeesten en poppen in de installatie zijn te duiden als voorwerpen uit de individuele geschiedenis van de mens. Uit 2001 dateren zijn grote beelden *Earthing Candyman*, *Earthing (Blue)* en *Earthing (Pink)*, die ontstonden tijdens een werkperiode in datzelfde jaar in het EKWC in Den Bosch en die werden gepresenteerd in Keramiekmuseum Princessehof in Leeuwarden. Een beeldengroep van aardbewoners, bestaande uit manshoge beelden, die door middel van de coiling-techniek zijn opgebouwd: hol van binnen en in één stuk gebakken. Deze aardbewoners zijn met glazuren in fingevoelige, zoetige tinten als zachtroze, geel en lichtblauw overgoten. Gezichten zijn niet geboetseerd (Renshaw gebruikte vaak zijn eigen hoofd als kop voor zijn beelden) maar zijn gevormd door uitsparingen in de klei of het weglaten van glazuur op de plaats van ogen, neus en mond. De lichaamsvormen zijn log en contrasteren sterk met de lieflijke, snoepgoedkleurige pasteltinten van de beelden. "De achtergrond van mijn ideeën is altijd de vraag hoe het is om als mens in deze wereld te leven. Ik probeer

van buitenaf naar mensen te kijken, zoals een buitenaards wezen naar ons zou kijken. Mensen praten en bewegen veel, maar behalve simpele dingen doen ze eigenlijk niet zoveel. Daarom maken mijn beelden een versterkte indruk en verwijzen ze naar een soort primitieve immobiliteit. Ze zijn ook altijd een beetje eng", zei Renshaw in KERAMIEK 6-2001 over deze beelden. Titels, kleuren en vormen horen bij elkaar en versterken elkaar. Kleur geeft een extra laag, titels brengen mensen in contact met hun eigen idee over de betekenis van een woord en de betekenis die Renshaw eraan geeft.

In 2005 liet Renshaw in de tentoonstelling *Nick Renshaw: 10 jaar beelden* bij Maliebeeld (in de Malietoren) in Den Haag een groot aantal van zijn beelden zien. Een kleilegertje van minimensjes noemde Chris Reinewald de tentoonstelling in het Financieele Dagblad. "De figuren staan bij elkaar als een legertje wachters, dat zich stilzwijgend doet gelden. Het zijn net minimensjes, allemaal bevroren in dezelfde archaisch Griekse houding. Ze zijn seksloos, maar nooit kinderlijk of kinderachtig. Behalve dat de mensjes inmiddels een scala aan archetypen belichamen – van afgodsbeeld en vruchtbaarheidssymbool tot superman en sciencefictionheld – vormen ze ook een prachtige staalkaart van keramische technieken."

Vanaf 2006 ontstond de serie *Kupfernicketl*, figuratieve sculpturen waarin de nadruk ligt op de 'geklede' aspecten van de menselijke figuur. Enkele beelden zijn bedekt met een glazuurlaag die doet denken aan chocolade, de huid bij andere beelden roept associaties op met watten. De verkleinde figuren uit deze serie roepen een ongemakkelijk gevoel op, alsof ze ieder moment tot leven kunnen komen. De glanzende heldergele glazuur op één figuur doet denken – zo schrijft Siobhan Wall – aan de beschermende pakken van brandweerlieden, de matwitte glazuur op een ander beeld aan de kleding van forensisch onderzoekers of rampenbestrijders. Renshaw zinspeelt met de serie beelden op zowel de ingebeelde als de werkelijke gevaren die de kijkers van nieuwsuitzendingen bedreigen. "In de 17e eeuw ontdekte men bij het zoeken naar zilver een donkerkleurig erts waarvan men dacht er koper van te kunnen maken. Dat mislukte. Denkend dat dit waardevolle materiaal iets duivels was, noemde men het *Kupfernicketl*", zegt hij over de herkomst van de figuren.

Kupfernicketl (2007) refereert aan ouderude figuren, archaisch beeldhouwwerk en hedendaagse gestileerde beelden. De figuur draagt een stille, geduldige en droomachtige boodschap en functioneert tevens als vorm waarop een reeks regelmatige horizontale strepen te zien is. Deze horizontale delen

Nick Renshaw, *Kupfernicketl* (Chocolade), 2006; steengoed, glazuren; h. 140 cm.

Nick Renshaw, *Terrestrial Being*, 2006; steengoed, sinterengobes; h. 60 cm. Privé collectie.

Nick Renshaw, *Terrestrial Being* (Geel), 2006; steengoed, sinterengobes; h. 60 cm. Collectie Isala Ziekenhuis Zwolle.

Renshaw

refereren aan verpakkingen, een omhuld figuur, lagen kledingstukken, of contouren die de subtiele variaties in karakter aangeven.

De laatste jaren zijn kleine veranderingen in de vorm ontstaan, maar zijn ook verschillen in maat een belangrijke rol gaan spelen. De kleine figuren lijken een soort schetsen voor de grotere. "Ik probeer niet een perfect beeld te maken, maar een gevoel van mezelf vast te leggen. Mijn beelden zijn vaak zelfportretten, soms letterlijk afgietsels van mijn hoofd. Daarom werk ik graag met klei: het is een direct medium, je kunt er emoties in vastleggen, het is zowel fysiek als conceptueel inzetbaar. Ik zoek naar de essentie. De belangrijkste dingen van een mens zitten van binnen. Die wil ik in mijn beelden laten zien. Ik gebruik vaak mallen. Daarmee maak ik de afzonderlijke delen die ik later bij elkaar voeg. De figuren ontstaan al werkend, spontaan en intuïtief. In mijn recente werk kun je de koppen wisselen, zodat een hoofd steeds op een ander lichaam kan staan. Het geheel moet bij elkaar passen. Veel staande figuren zijn gebaseerd op een foto van mijn broer: ingetogen, naar binnen gekeerd, sober, protestant. Ik modelleer mijn beelden naar het Noord-Europese (protestantse?) model en niet naar het Zuid-Europese. Het was voor mij heel belangrijk uit mijn eigen Engelse omgeving te komen en ervaringen

op te slaan. Dat is mijn werk ten goede gekomen. Kijken en afwegen, dat is mijn mentaliteit. Eerder Hans Coper en Lucie Rie dan de West Coast Ceramics."

Tot het recente werk behoort de serie *Myriad*, menselijke figuren die op poppen lijken. Kleine figuren, zo'n 60 tot 80 cm hoog, verschillend van kleur, met wisselende karaktertrekken. Figuren met ongekende mogelijkheden, begin dit jaar gepresenteerd in Galerie De Witte Voet. Regelmatig terugkerend in het oeuvre van Renshaw zijn de koppen. Losse hoofden die als zelfstandig beeld fungeren. Tien jaar geleden ontstonden gesloten rotsachtige formaties, recent opengewerkte exemplaren. *Hoofd* (2003) is zowel een figuratief portret als een geologische vorm. De massieve en enorme vorm draagt sporen van een gezicht, maar heeft ook de maat en het karakter van een rots. Uitgesneden perforaties leiden het oog van de buitenkant van het beeld naar de binnenkant en verder en refereren ook aan visuele verrassingen die terug te vinden zijn in de natuur.

Nick Renshaw woont en werkt in Amsterdam, maar hij is regelmatig in Engeland, bezig aan het promoveren in samenwerking met de University of Sunderland. "Ik hoop daar volgend jaar een profschrift af te hebben over de

invloed van keramiekresidencies. Met Sundaymorning@ekwc als model, maar ook met aandacht voor de Amerikaanse en Chinese ontwikkelingen. Daarnaast werk ik regelmatig in China, waardoor je invloeden uit al die landen en omgevingen in mijn werk terugvindt. In China heb ik andere mogelijkheden dan hier, kan ik soms veel grotere werken maar vooral voel ik me daar prettig. Chinezen die ik ken staan ook open voor wat er van buiten komt. In dat opzicht zijn er voor mij geen grenzen. Een volwassen kunstenaar verenigt alle invloeden tot een eigen stijl en dat geeft een groot gevoel van vrijheid. Het maakt mij niet zoveel uit waar ik ben, omdat ik overal prettig kan werken. Daarnaast leer ik veel over andere culturen en kan vervolgens mijn eigen geschiedenis beter relativeren. Positieve, maar ook negatieve aspecten. Zoals het leven is."

Werk van Nick Renshaw is regelmatig te zien in
• Galerie De Witte Voet, Kerkstraat 135, NL-1017 GE Amsterdam, t +31 (0)20-6258412. Open: woensdag t/m zaterdag 12.00-17.00 uur, 1e zondag van de maand 14.00-17.00 uur. www.galeriedewittevoet.nl | www.nickrenshaw.com

• *Kith and Kin - New Glass and Ceramics*. The National Glass Centre at the University of Sunderland, Liberty Way, Sunderland, UK, SR6 OGL, t +44 (0)191515-5555. Open: dagelijks 10.00-17.00 uur. Tot en met 19 februari 2012. www.nationalglasscentre.com

Nick Renshaw, *Myriad (Punt)*, 2011; steengoed, porselein, glazuren; h. 85 cm. Privé collectie.

Nick Renshaw, *Myriad (Zwart)*, 2011; steengoed, glazuren, sinterengobes; h. 65 cm. Privé collectie.

Nick Renshaw, *Deep Blue Suspension*, 2007; steengoed; h. 63 cm. Privé collectie. Foto Peter Lee.